

<p>بندہ قدر و قصدا کشاید چونانکه جز آسپندان نشاید کاین زبده صبح سے چو باید تا چند نو اسے غم سراید راسے توبہ سے گراید</p>	<p>ایزد و گره کشایے خشن بشنید با ستماع لایق نطقش برسات اجل گفت بر شاخ مزاج بسبل جانش گر محقریت عالم کون</p>
--	---

بخسدا م که سکنه و گره است
تا آن دگر ت سیگونه آید

<p>فعل سپه خیران و شگوشه گردون کنند آرزو از بنه نیازی با و بان تقارون کنند کهر بار چو زنا عشق از نایبیت گلگون کنند کما بچنان بیخون در روز دوش و سون کنند در علاج جوع کبیر ووه اگر سجون کنند گر شیاطین صدرت آسایش چون کنند راست چون زیاد بودش نگره شکون کنند گر خیران را جمله از صبا بون کنند آه داوینا که این شب سها کین چون کنند اهل شهر در دستا بر نان ہی نسون کنند طبع موز و نم به هر خطه ناموز دران کنند کاندین موم به بیخیرانه گوناگون کنند</p>	<p>ای خدا دندی که از روی تقاضا بنده آفتاب راسے ابر دست گوهر بارو لور خسار جاه و عکس اشک و سمنت بنده را شاگرد و خوار زمیست شیطان بکلی معدّه وارو که سیری را در و ایست از نایب او ننگان رخت بر صحر کنند بدم از خالی شود علقش که زهرش باوما ز شمره گوئی ہی علو اسے صبا بون خور ماش لته گریب ماند یکدیگر ببرد از نایب معدّه او هر شبے تا آسمان عنّت و آشوب و کید او که بچشم بکنند ماجا آخر جزایت خیر با دا خیر کن</p>
--	---

<p>یا غلام چند را از روی حبشش بگما یا کیش این کاخ زن رو پی را آشکا یا کوزان پیش که عالم بر او قحط کل</p>	<p>تا شمعون آوردند و دفع این ملعون کنند یا و شایان از پی یک مصلحت سخن کنند تا تسلی از حد و وعاشش بیرون کنند</p>
<p>یا بغز ابل دیوان را که تاسن بشده را و آنچه مجری دارم یک نفس افزون کنند</p>	
<p>تو آن کبری کا قراط اصطلاح گفت چنانکه دم سرو از زالی دست تو بر بیاد بزم تو هر ماه آسمان دو تله بود پس از طریق تشبه چو شکل خوان تو بود چو روی باس تو بر حادثه ترش گردد مراد من همه در دیگ و هر ناپخته است کند قرابنه گردون تنی ز درد شفق یقین شناس که مریش از طلاق بود بجک نویس سپهر دوم رود سوزید بسه دولت تو سنگ ز تاج غازی به غلام طبع کسی ام که در بر زن حال بزرگو از نیکو بود که با چو تو سئ جغای گبند نیلو فرسه ز شکر دل فریضه دان که مراضیه که حواله کنی</p>	<p>بدان رسید که کان بچو بخر ناله کنند که اشک حسرتش اندر کنار ژاله کند ز آفتاب شراب و ز مهر پیاله کند ز عکس تابش متاب خوان زباله کند بنحاصیت سرودنش بر سفاک کند که بخت خوان طرب را از نواله کند شبه که زهره بیادت بساط کاک کند بدان امید که اور غبت حلاله کند همه سپهر سوم را بر وقتباله کند گرش ز دختر نفس آرد و چاله کند نشسته است وحدیت مرا می خاله کند مخرو در چو منی داعها سے خاله کند زبان نفسم چون زبان لاله کند که روزگار بدست همی حواله کند</p>

<p>بقا ت یاد که تا و کنار عود و حرف پہر سال نوزد ت ہزار سال کہ کند</p>	
<p>آنکہ از ما در ایام چو نو کن ز یاد حکم فتویٰ بکنند مشکل او بکشاید بر او دل خود مکرستے منہاید ہد ران بیخبر سے عمر سہت فرساید کہ مرا آنچه تو فرمودے ازان بیاید بندہ دم در کشد و بیچ بران تو فراید تا بدو بگردد پس باو انگراید مشت گلزار و بہبودہ ہم ورغاید تا رسیدہ است برود ایہ وزن بگناید عوض آن اگر از خواجہ بخواید شاید</p>	<p>منقہ شرع و کم عاقلہ ملت وجود فتو سے بندہ چو از روی کرم پر خواند خواجہ بندہ خود را نہ تکلیف سوال مندی بندہ نیاید خبر سے زان انعام چون خبر یافت ہم از خواجہ سپر کنگیت خواجہ گوید کہ فایست بر روز و بعلب چون دیگر روز سپر سد کہ فلان خواجہ کجا مرسو کے ہیں اذین ہمیدہ گو جا کر کے گویدش خواجہ مارفت کون وہ روز است بندہ چون از پی این رفتہ نیاید رفتن</p>
<p>ورنہ شاید کہ عوض خواجہ ازو شاید آن کہ حوالت پذیرد پس ازان تا بایہ</p>	
<p>چرخ او بچم سالہا اور اور رات بخوردہ اند تا زہ از انعام تو چیزی حکایت کردہ اند</p>	<p>ای خداوندی کہ بر در گاہ جاہت بندہ وار بندہ را فخر از ان اسحاق و چندین سخن کرد</p>
<p>گرد است این سخن معلوم کن تا این برتا خود کہ آوردہ است دے باری بن ماوردہ اند</p>	
<p>در گت را در پیروزی دہر و زنی کرد</p>	<p>ایکہ او دست دولت راست را سبب زنی کرد</p>

یافت از دست اجل جان گزایش بخت ای ولی نعمت احرار سے نعمت نماز بجہانے گفت آن کرد کہ با خاک و نبات غضد ابرم تو فراسش بجا رو ب نرفت بخت پیروز ترا گنبد فروزہ چرخ زیدہ گوہر انشاہ کہ از گنبد بخت یاسبانے جان گرو بکوسنے بکند رہر پردہ انشاہ کہ انگشت نفاذ	ہر کہ اخد دست جان پرور روزی کرد ابر را داعی جود تو رہ آموز سے کرد باو نوروزی و باران شبانہ روزی کرد باغ ز لہایہ بدست آمد و نوروز سے کرد آقیاست سبب نصرت و پیروزی کرد سالما گوہر تاجش فلک افزوی کرد فقیہ بیعدل گزین پیش جانسوزی کرد ماہ را پردہ درسی کرد و قباہ وزی کرد
---	---

از شب در روز میندیش کہ بیاست بم

آنکہ از زلفشے کرد و ز رخ روزی کرد

بسیخ قلا شیم با پیولہ چرخ مردم خوار گونے ختم است	با حریفے کور باب خوش زند تا چو بختیزم بر ہر شش زند
---	---

بی تراب او آتش اندر را زند است

کیست او آتش درین آتش زند

بمندانے کہ از صنایع او کہرا اور فراق خدمت تو نیکر و میت آن علی سالار زن اور اجلب مخلوان کہ کمر نیست او قلبیان و نیکن کوه	روی ہر دوستان منقش کرد زندگانی چو مرگ ناخوش کرد نکند ز زلف نہ می نوشند دہر آزاوہ وارد نفر و شد وقت حلیش ز رشک بخروشند
--	---

<p>دوین پشت او برید شد این سخن گوش عقل میو شد در گریه و مردی کو شد</p>	<p>گرچه بستان خانه را و اعلم تو مهر طین که خواجه تا بون است بی چنان دان که او درین معنی</p>
<p>کرم است این که او به پرده نود عورت مردن سپه پو شد</p>	
<p>ماه راتیرگی ز میخ بود گردن او سراسه تیغ بود</p>	<p>زن جو میخ است در چون کاش هر که اول تند بسد زمان</p>
<p>به ترین مرد اندرین عالم به پیوند زمان در تیغ بود</p>	
<p>سعد دین استماع فریاد یک زمان اجتناع فریاد</p>	<p>طیبتی نیک طرفه خواهم کرد خاطر خاطر مبارک را</p>
<p>زمان خود باز آن همسایه بند را یک استماع فریاد</p>	
<p>یک شبانه روز گرانگست فرادوخ ز عمر که کسی نماند و در درش کاروخ زند پیش گریه ششم تو بر افلاک بود داسن ده لبتش از دوست نملک چاک بود هر که اندست در گاه تو تریا کما بود</p>	<p>بکس از طبع اشارت کند جز بجلالی ز املا هم نمیاید به صد کوزه نقاح توئی آنقدر که بر پایه قدرت ترسد دست در دامن جاوه لوزند هر که دور زهر آسید زمانه کند هیچ نعل</p>
<p>ز اسب کرم نشت اگر در همه عمر</p>	

واشے بیٹے کز گرو فلکس یاک بود	
پس پسندی ز پسندیدہ مصالحت کہ بیرون	پای من چون سر بدخواہ تو بر خاک بود
پہنبر با مشداز شکار جاہت کہورد غیب مشرف و ما عارض بریاک بود	
پایستہ راستہ سایہ یزدان انجہ با من ز لطف کردا امروز گر نہ تہ پاسے مرز و گشت مرا	مشقہ آفتاب باطل کرد در چار آفتاب با گل کرد شرف دست بوس حاصل کرد
خدمت خاک در گشتش کہ مراد جان منہ سندرہ عیرہ دل کرد	
بمذاستہ کہ وصف ہو نشش کا تہ و شیش چون گشت شمت مرہ نئی شیشش	بہ اسباب عقل برہسم زد صنح بیرنگ ہر دو عالم زد نیمہ بہ آب و خاک آدم زد
کہ اگر بسندہ انور می ہرگز بخلاف رفتار سے تو دم زد	
چو گویند ز اندر چو امید بہ شس از کے و گو مردوار می شیتی کہ روزگار یہ کرد بر سر آدمی مسلط کرد	دن زمین قبل گر چہ پر غم بود چو مردی بود کز زنی کم بود فلک بر کشید دوسنے را آبچنان خرفراخ لوسنے را
دلہ را از ان حضرت از بہر تسکین	دلہ بی داری در دوران فرستہ

<p>اجل مجد الدین آنکہ در نظم عالم نیم آنکہ راستے شوم از زمانہ الوستے ز بارغ رضا نژاد طہیم زبیدائشی ہاشمہ کز کزافہ</p>	<p>بھی سے از فلک فرمان فرستہ گرم تاج و ستمت سلیمان فرستہ یہ از یو ہاسے کہ رضوان فرستہ چین سنگا سوے عمان فرستہ</p>
<p>بخت و زور کسے کوز غفلت یہ بلبل چین سخن دوستان فرستہ</p>	
<p>گنبد پیروزہ گون با اختران ہم رنگ روزگار میرادی وصل نہ بحر ان دیہ صعب تار یک دست دورازہ صلح شہادت پارہ از اعتقاد خویش نژاد من فرست</p>	<p>ہر شب ہر روز و صعب منوائی من کند اتفاق تنگ دستی دوست را و غن کند شمہا باید کہ آن تار یک را روشن کند تا شہم را روشن و آن حجرہ را گلشن کند</p>
<p>ورنہ فراس سرای کمرست را نصب کن تا دو دستگی در وجہ یکمنے روغن کند</p>	
<p>چون تراروزگار واد پراد تا تو اسنے بگرد شاد سے گرد جہاے گنبد گردان پاپیہ نرسید خروج مو پوجہ در طشت حیرتست ازینا در آفتاب حوادث چنان بخت جہان کہ ام طفل تمنا کنون رسد بلوغ طع بہر نہ سرای کہ نظم عیش درد</p>	<p>تو چرا داد خویش نستانی کایدت کاہ آنکہ بتو اسنے کہ ان خراز تر اندر زمانہ پانچ مدبران را تدبیر طشت و خانہ مانند کہ کوہ را بشل و شگاہ سایہ نما کہ در سواد بیاض زمانہ دایہ مانند ہم سرایہ تو ان کہ وہم سرایہ نما</p>

<p>بجاوران فلک را گر که نایه نماند جز نظیر خویش دیگر هر چیت از خاطر برآید تا ابد از آتش او خلیل آب کو شرآید</p>	<p>جهان و مخالف روزی و امن باز گرفت اسی خداوندی که از یام اگر خواهی بیایی باو اگر گرسستم است بدو نوح بر نشانند</p>
---	--

کترین بندگانت انوری بر در ستاره
 چون حواوش باز گرد و باو اقبال بلند آید

<p>ز نوریر اسے تو انم ستاره زامی شونا چو ساکنان حجره سپهر ساسے شونا بدان سبب بر سیدہ کہ سرگرمی شونا کہ شاہدان ہمہ تاکادہ پانز جاسے شونا بکام بندہ ہی ستہ چارہ پاسے شونا</p>	<p>فدا نمان آئی کہ دوستدارانت قبول درگہ تو چون یافتنند بقدر ششہ چارہ نیست در شاہ و شیرین شرابستان ز سیدہ است وزان بہر کم بیک دیو پاوہ پُر پُر کہ ورد ہد ساقی</p>
---	--

اگر عزیز کنی شان بشیشہ و شراب
 حریف بندہ تو با شراب کاسے شونا

<p>از یک کف پاسے تو بر خاک درآید دستوری تو چیت رود پاک درآ انور سے در جان ترا داد ہر زمان رحمت ہمدارہ خویش را نوار سے نہ پندار کرمت غاششیش گمزارہ بندہ را از ان شمار نشمار</p>	<p>ای خاک ورت سر بہ شدہ چشم و ولی را بر درگہ تو بندہ ستادہ است بندہ مت اسے جانے و از مکارم تو چون قوی دل بود بر حمت تو چکند گر چه نیست بر تو عزیز بسکہ کو شد کہ با تو دم زند میرمت شرط شاعریت ولیک</p>
--	--

<p>اینگ این یک بیانیت حکمی است اینکه او پشت دست بنماید چشم قصه چون دراز کشم آب چون آتش فرست که باد</p>	<p>که بانصاف حکم بگذارد بهر را پشت پا سے بنماید پیش تلخ ہے بسیار دارد بر سر خاک غنم ہے بارو</p>
--	---

آب انور پو کہ سے کند
تا غنم غورہ در پیش دارد

<p>اسے بزرگی کہ دست ہست تو بیدل تو نیازنگر ایند رد سے پچھو خواہر دزنے چندند درد ثاق من آمدند امروز</p>	<p>رو سے امید را چو لاله کنند آنکسان کہ نیاز ناله کنند کہ خر سے را بیک نوالہ کنند تا بلا را این نوالہ کنند</p>
--	--

دفع ایشان نمیتوان کردن
چیز بچیز سے کہ در پیالہ کنند

<p>اسے کہ سب سے کہ از نوالی گفت روز سے خلق چون مقدر شد عیش خوش بہ دلم حرام شد است یر تا ایم وہ از سب سے کا پیش</p>	<p>کان و دریا ہمیشہ ناله کنند کہنہ را د تو حوالہ کنند باشش باز سے جلا کنند ز آنچه از شیشہ در پیالہ کنند</p>
--	---

شاد ز سے ناز و ایگان بہر
در کمارت ہسنار ناله کنند

<p>ی خداوندی کہ از وریا دست درنگا</p>	<p>از غنم را چون تا جادوان قادر کن</p>
---------------------------------------	--

<p>در این بیجاوه و بیجاوه آن خون کند شعله او فصل آب و جلوه همچون کند زشت و خوب از نیم جدا و خیره شرموزون گو به تنهایی ہی تر شیب عالم چون کند کز بزرگی نسخ آیت های گوناگون کند کسوت خود راستی کز شمع گردون کند در زمان دراعه کجلی ز مهر بیرون کند بارگاه کعبه را کسوت کجا افزون کند</p>	<p>گر محرم تو بر یکسره و کان یاد کند در نسیم لطف تو بر آتش و وزج و عدل تو میزان حشر آمد که در باز آید محفل راجرات ہی آید ز کلمت گاه گاه و آنکه تشریف خداوند خراسان نیست پاسبانش ز انبساط نسبت هماینگ از نشاط اینک این تشریف ندر نگار است هر لوع خویش بر رخ تو ناگفته</p>
---	---

شاد باد سے تاجان صد سال دیگر رویت
 پچنین خدمت کن از جان من اکنون کند

<p>نیل شب بر عذار روز کشید بیشمار است نخا پر وید باد شبگیر سے صبا نوزید</p>	<p>بگذارے کہ دست قدرت او کین بر اور ندید یک نقطه بیشمار سے سچ بر گل دل او</p>
---	---

بچ یک از در یکچہ جانش
 مرغ لذات و عیش خود نپرید

<p>سخای ترا خرج یکروزه آید ہی لرزه در چرخ پیروزه آید از و با در سنگ در موزه آید در آیام تو نوبت روزه آید</p>	<p>ز ہی صاحب ملک پرور کهیتی ز لعل یقین تو در حکم مطابق چو دم تو در سیر بیان نما اگر از من نعت تو بداند</p>
---	---

زود ہر سید کار اللہ بنیام	کہ از پشت من دستہ گوزہ آید
ہوا ماہ دیگر میشان گرم کرد	کہ و نوح بد نسیا بد پر پوزہ آید
اگر آن خواہم کہ از پیلہ باشد بیاید مرا آنچه از گوزہ آید	
بخدا سے کہ از شب تیرہ	روز برداشتن سے پدیدار
بے قلم بر بساط آئینہ نام	صورت آفتاب بنگار و
کہ عت الوری بر آتش دل آب حسرت پدیدہ بنگار و	
دایہ صنع و لطف قدرت اد	روفق حسن تو مرتب کرد
گر جهان بر من غریب ایسر و لہ	اشتیاق جمال تو شب کرد
بن الووری آن جو دریا تو انگر بنان نار سید و مرا ترہ بس چو بے برگیم گشت اورا مقرر ولیکن چون او بر سر گنج باشد چو ہر گنج را جاسے ویرانے آمد بدانت گوئی کہ من بستہ طبعم بمانا دان دوست کو دوستان را زیب الشراب آن پناہ کرمان ولم را از ان حضرت از بہر لشکین	ہمی از سخن زادگان فرستد غزینے مرا نیز مسلمان فرستد ز خلد بر بنیم ہے خوان فرستد چنین سبب سازد آسان فرستد از ان گنج خود سوی ویران فرستد از انم ہی روح و ریحان فرستد نقد سے دل و راحت جان فرستد مرا بے قدرح آب حیوان فرستد بھی دار دے در و دربان فرستد

<p>اہل بجد دین آنکہ وہ نظم عالم مرا اوصد الدین و رایا مہین نیم آنکہ راضی شوم از زمانہ الوحی زیباغ رضا تر مو طبعم زبیداشی باشد آن کہ کز آنم</p>	<p>ہمی سوی افلاک فرمان فرستد ہے تھہ عمد نیسان فرستد گرم تاج و تخت سلیمان فرستد یہ از سو باقی کہ رضوان فرستد چنین سیلہا سوی عمان فرستد</p>
--	---

بمخند و خرد بر کسے کو ز غفلت
بہ بلبل چنین لمن دوستان فرستد

<p>او صد الدین کہ در سوال جواب بہ بزرگے جواب این فتوی آنکہ داند کہ حال عالم چیست</p>	<p>بہرہ واد علم و استاند بکشند چون بفضل بر خواند بس تو اند کزان بگرداند</p>
--	---

ہم بران گریہ ساز چہ بود
عقل اینجا سر وہی ماند

<p>اہی بزرگ جان حمید الدین و آنکہ از بیج روی نتوان گفت ماند یک چیز آنکہ خود نکند زانکہ بر بے نیاز واجب نیست لم ورافغان او نیاید از ان فنی مطلق از عرض دور است</p>	<p>کہ خرد و بیج تو چہ خواند کہ نداند سہی و نتواند گرچہ حالے تو اند دو اند کہ چہ نفع کس قضا راند کہ سبب در میانہ بنشانند فعل او کے بفعل مانند</p>
---	--

بیج تدبیر نیست جز تسلیم

خویش ترا بین ترا بچاند

که می بوسه هر که بتوان بر
 می شناسم که فاعلت نه بود
 که بود و جبر جابران بسپرد
 ستمت و دیگران سپید است
 نه هر صفت بگردد ستمت فرد
 چون کلاری بیایدش زود بود
 نه درین ماجرا کم است از کرد
 خویشتم را شریک ملک شمر
 وقت تسلیم هم قدم نرفتند
 تا نیاید عمان بدین سبب

جو یکسر جهان جهان گرفت
 در بزرگی به نقش حادث خفیت
 در طریق دیگر شناختم
 اندیک چیز اینک اوتان کرد
 نه همه مغز بگردد یعنی پوست
 در بر اتفاق و بختی نهی
 عقل آغاز کار کم نکند
 و آنکه قسے بچویشتم برست
 و آنکه دستی جراد چون یکشید
 خوابه دانی که هست حاصل کار

سنگر ہے بسا پد رست
 تیر ہے بسا پد مرد

و احم از اقبال چون دارالقرار آباد
 در نهاد تو فلک سفت در زمین بنیاد
 چه آمد بر این جانم ز سیر جا و دین
 گاه و بیگاه است دل صافی و طبع شاد
 آسمان را که زمین شاگرد او استاد
 بر سر از قشوریش بیست خاک در کف آباد

ای مقرر خا و از خوسے دارالقرار
 آن مکان که تو فلک قدر زمین بسطت
 گفته از روی آزاد تو سے کن در
 و آنکه گفتی طبع را شاگردان گاه
 پانچ شهر از عذوبت برده سر از آسمان
 باو شهرت را که دار و گیس از آباد

کترین بندگان از زندگان خاص

ای خدایت عام از زندگانست یادمان

<p>آدمی شکر و شکر و شکر داند آنکس که نیک و بد که از وی هیچ عقل پند هرگز از دست او بجان نرود مشتکی بویزد او او بند</p>	<p>ایستاده را و تندرستی را در جهان این دو نعمتی است بزرگ آسمان آن بخیل بد فعلی است نان و آبش مخور که هر که خورد ناک از وی به اگر کسی بخل</p>
---	--

چون کرمیان از قبول کند

پس بگرداند بیست بار و ده

<p>چون اجل جلد قاطعان سید تیغ بیرون بر روز سایه مید که فرو نهد در بر از خورشید</p>	<p>بیشتر بد بد بر خاک اند آفتاب بد که گرش دست و بد شرح آن دیگران بی ندیم</p>
--	--

تیز کیوان بسببت برین

تیغ بلام در بر نامه بد

<p>جل از یکدگر منهد و بریزد بر جان آتشش بلا بیزد چند ازین بود که فتنه آینه من ندانم کزین چسب بر خیزد زانکه چون سگ ر بدید پوزد</p>	<p>کی بود کین سپهر عا و شزای تا چه بر و نیز نشسته او که مدام در جهان بودی عاقبت نگز است کی نینسند و مگر بدست ستم پایبوست چو گر به چسند کتم</p>
---	--

<p>باشیمان خاک بستیزد شیر باگا و اگر بسیا ویرد چون پنگان فساد می انگیزد</p>	<p>باشه از بس که این لیمم ظفر آسمان شد که بر فلک بسفل ز آنکه باشد که در مزاج فلک</p>
<p>هر کجا در دل زمین پوشیت نسرنگون سار بر هوا میزد</p>	
<p>کان مروک بازاری از ان بنوق چه بود کز کند طمع شان سگ صیاد بود زان تخم در ان خاک چه باشی که چه بود مردم بسوسه مزلیه بیفنه نبود تارومی تو چون لاله بخونابه نسود</p>	<p>روزی بپسری با پدر خویش چنین گفت گفتا چه مقصود کنی احوال گروهی بازار یکی مرز و تخته فساد است عاقل بچنان طالع بودون نگراید امید کن راستی از پشت بیفته</p>
<p>قوله بود راست تراز قول شهادت زان در همه بازار کس راست نگوید</p>	
<p>پیش خود خواند دوست داد و نشانند دندران سحر کرد و در بفتانند کس فرستاد و پیش تمشش خوانند نام من بر ند بان اسطی رانند</p>	<p>اوری را حسد انگان جهان با ده منبر بود و شعر خواست ازو چون بسی زفت با ردگر همه بگذار این نه بس که ملک</p>
<p>پیش ازین در زمانه دولت نیست هیچ بافیشش در زمانه نماند</p>	
<p>بیزندان ترازین هر دو درین خاک</p>	<p>سگ خشم و خروشوت که زبونگیری نیست</p>

<p>مرکب من که داوه شه کرد بنده پیادگان سپاه اندو آندزی بی جوی از پاسه</p>	<p>مرکب من که داوه شه کرد بنده پیادگان سپاه اندو آندزی بی جوی از پاسه</p>
<p>سالم با باز کرد ستو اتم انچه با من فلک درین سج کرد</p>	<p>سالم با باز کرد ستو اتم انچه با من فلک درین سج کرد</p>
<p>من دسے تا جهان آرام گیرد که سے اندوه فردا دوام گیرد ولہ در قدرت بود فرشتگی چند نگاه از بنده و عشو از خداوند ولہ پاره از روز قیامت شمرد گنج بزرگست پس از سیخ خورد که برم از گردش او دست نقش آکے نتواند شرد تا نشوی بر سر پے بچو گرد پای بر این راه چه باید نشرد تا بشناسم سبب صاف نشرد تا کلمت آید ازین بخت بزد روح برو از غم جسمم نشرد راه نکو عهدی دیاری سپرد</p>	<p>جهان گر مضطرب شد گوئی شو ولم برا اندزه امروز میں نیست یکے درینج وی وز بیت نیسے چوزین بگذشت ماو بظریعے چند ولہ گر چه شب سقظ من بهر که دید عاقبت عاقبت آموز او من چو نیم دست خوش آسمان نقش طبعی ستر دروزگا پے نبر و خاصه درین عاودت واقعه از سر بشنو تا پاسے سو فلک میشدم الحق از آنکه متر لقم لفت سوسے بکری خاک چو از عزم من آگاه شد علم مرا باز برد دل بسوخت</p>

<p>از فلک باز عستان بازمانت بار و گرسے کرد خاک برود</p>	
---	--

<p>یکچند روز گار شد از راه کرمست چون چیزکی از دستم افتاده بود و از دستبر که گویم آن نیم شرونی چون با تو نیست گویش آن بازخواست</p>	<p>برادری ز نعت گیتی کشاده بود گفتا نیر و ما با ما نشت نهادد بود کز ما در زمانه بتدسیج زاده بود گوئی و بند از سر جودی نهاده بود</p>
---	---

<p>گردون چو رنگ فضل خود باز گشت کرد بچاره او که کارش ز این فاده بود</p>	
---	--

<p>طبع متاب براد و خاصیت است بیکے جان چو جور پرخاشند</p>	<p>که بریند در ان و بکشاید بگر دل چو عدل نبرداید</p>
--	--

<p>باعتنا نیست آن علی متاب که احسن الخواص میستراید</p>	
--	--

<p>شترت و فوج بند و گوید این رسم و آدماست امسال ای نایب از زمان با و بین دوستان را بر رخ گذارے شمس ببار و خورشید بی اصل از سر جوی عشوه آجب به بند تازان و پان تابستان</p>	<p>انعام نصیب غیر باشد انشاء الله که خضیر باشد که ز بهجت جان چه میزاید تا فلک شان بغم نفرساید چند ازین منم گرم و دوزخ پیش ازین کرد پای خوش کرد مهر را چو ستین نباید کرد</p>
---	---

<p> کہ تا این چنین ہیبا کہ دل از پرہ سے بیاید از تقاضا سیک تو نیاید گویم اتبار او ہے آید چشم پرور ترا سیک پاید زانکہ او جز بعدل نگر آید نہ کو پر اگر ت نشانہ پایم از بند بار نکشاید رحمت تو کنون سے پاید کا فتم پشت دست نہ خاید تاوگر صورت تو نہ خاید خود دلم عذرت فرماید گر ہے دست بیالاید جان بگاہ طالت افزاید طیب دوستان نہ بگاہاید فلک پوست سے پیراید ہر عجم استخوان ہیبا سق گردون سے پیراید سنگ بر حال ن بخشاید </p>	<p> من بین دوستی شدم راضی گرچہ در محنتی فنا دستم بسرو تو کہ سبب لطف و دم پر مہر کہ دست باز نہ تو ز من فارغ و دم شرب روز خود بہ از عقل بیج سے نیست حصہ با او بگوئے تا ت برین این نہ انم چکوشت کہ خاک با سر روی در شش آید کا انم پشت پاسے میدرد این دو رنگ اگر طیب قیب گر بین خوشدلی و آزادے ورنہ باز اندر آستینم نہ جدیے ہزل زیر کان گوید طعنہ و عثمان کہ آیند است پو استینم کہن کہ از غم و درد آسیاے سپر دور از تو عکس اشک رحم جو صبح و شفق تالماے کم چنٹا کہ بہر </p>
---	--

<p>کز غم رنگ اشک بز فایده عمر با شاد و سگے یہ پیماہ می بتر رسم کہ گل بر اندام</p>	<p>دستر اکنون جز آن ندارد کیل غم شد ولم کہ چسرخ بود در غم فلک بدست اجل</p>
<p>چکیم یا بلا کر انکت یام از سپانہ بروارد</p>	
<p>از سروریش او ہے پیر روح او از عرق گبر نبرد در زمان بانگ نوحہ بر خیزد در ہر آن وار دے گامیز</p>	<p>بقیلے آنکہ روز و شب ایار دست بر نفس ہر کے کہ نادر ہر کجا کوششت از بی طلب لک الموت کہ نسبتہ وارو</p>
<p>دولہ جهان ز عادتہ تاریخ او ز سر گیرد ز عادات زمانہ تپ در گیرد کہ دامن تو بگیر وزن و پسر گیرد پسر خصوصت نافع دریدہ در گیرد</p>	<p>صفیہ مجہ تاریخ می آن جان نفاق ہنوز از تپ غم یک تمام ناشدہ گرم بر وز حسرت ز خندان تو سخت کے پوزن خصوصت نمان شمرہ قطع کند</p>
<p>چنان از زن و فرزند گیر گیتی تیر خدای درد و جهان ستر از تو بر گیرد</p>	
<p>لذہ بہرہ شخاص تو شود بانگ بہارہ دنیک زند و حق طحسا بگذارہ</p>	<p>ای شاہ بہان چہ صندوق خزانت و ابجا کہ خند مال تو در معرض قسمت</p>
<p>یکماہ در گذرند ہے سوزن عدلش عطا کہ گران حسبہ ترا جبہ گذارد</p>	

<p>ترا بجا کند انور سے سناؤ اللہ خدا بزرگی تو بلکه از منایب تو</p>	<p>ترا بجا کند انور سے سناؤ اللہ خدا بزرگی تو بلکه از منایب تو</p>
<p>روزگار را گمان زد ستاره دست این روز با که کوتاه است آنچه زو چاره نیست از آفتابش سایه بر فتنه جان منگن باری از راه خویشتن خیز هر که عهد ایست او پسر سندان بکام خویش رخسار عمر با هر که ز نقشه کن هر که او را گرفت برگرفت</p>	<p>روزگار را گمان زد ستاره دست این روز با که کوتاه است آنچه زو چاره نیست از آفتابش سایه بر فتنه جان منگن باری از راه خویشتن خیز هر که عهد ایست او پسر سندان بکام خویش رخسار عمر با هر که ز نقشه کن هر که او را گرفت برگرفت</p>

یک نذر شو که مایه چندان
 که بعد بصره استم از رسد

<p>که ببندد بدان و بکشاید بدگر دل چو عدل بزواید که اخس الخواص می زاید قصبه عسدر را بفرساید وز زکام جفا بینند باید تا چو آب و گلش بیالاید</p>	<p>طبع متاب را دو غایت است بیکه جان چو جور بخراند اما تا بیست آن علی متاب سلب انصاف را ببندد رنگ مغز از آنگه نکرده فرعون باز در صند میکند تاثیر</p>
---	--

کار زود ما دست بر آید	این چنین با هم بادانی چه
رز سشش بقت جام وریا	تاگرش در حساب کون و نسا

به ذراع قصتا به پست نما
تاگان بر قیاس بیاید

نست پیدا اگر چه کس نهان	تاها نسته هم بخوابم مین
لب مزن گر وحدیث او کرد	پندگولی خواهر مین پاراست

پار سادر خانه لوتان نست
ز انکذ ناست رانه زن پند مژ

که مرا خام قلستان گوید	آخر آن زن بزد را پرسید
تره کارند قلستان درو	که اگر در سر اهنه او بشل

بشک پیش گری زهری بدیدستی
نون بنجیر زون دانه پراکنده
رزان دو لفظ سخن چاروست دیای
ز چو روی سیاهی که در توئی بند
که مرغ ذکر توئی جاودان ازان
چنان نشنیدگان شیوه عقل نگزیند

مکن بعد رتلف دل مراد باب
کچوب خیمه دران بزرنگ نشنید

دور و نزدیک خاص عام شنید	تقاضیاد استان خزه تو
کز تو صد هزار غصه کشید	یا و بادت مقرب غارض
که فعال تو زهر تابشید	زان عجب رفتی شکسته
قول تو کس فروش چون بخرد	وان مخراب زمانه شمس الهین

<p>وان وگر چنین تو مشغ و رسید</p>	<p>لاجرم آن سبک که چو بت زد</p>
<p>تا تو زن رو سپی ز طبع بزرگ زین بر تریس با چه خواستی دید</p>	
<p>نجیب مشرق عارض فرید لنگ و خبر که دست دگر نیز زیر سنگ بود چون خزان عشق نیارم نه بسود</p>	<p>چه خبر باشد در شکر ی که نیز در شکست پای سبک زود تا نه در بر من و این نفس که با قهر رخسای جهان</p>
<p>قدرت دادن اگر نیست مرا باکی نیست قوت ناستدن هست و نشد احد</p>	
<p>روزگارش خط خندان تا ابد بر کشد جاودان از قهر دریا باو خاکستر کشد دیو چرخ از دوزخ آفت مرم و کوشد ورنه تاثیر حوادث خط بحالم در کشد تا با استغناش اندر سلک نفع و ضرر کشد کو بدیوان قدر کجرف برده فخر کشد بیدار گیت که در باغ شه خمر کشد تا بدو من جریب آسمان برتر کشد ذیل تا سنج شرف و بوسه محشر کشد در زمان در اعجاز پیروزه از سر کشد از ره مشاطگی در حلقه دزیر کشد</p>	<p>ای خدا و ندی که هر که طاعت بر کشد گر محمود قدر تو بر اوج دریا بگذرد در نسیم لطیف تو بر آتش دوزخ دزد رونق عالم قهر خمای ککلت میدهد بر مسیر کاک تو ترتیب عالم واجب است نیز گردن گیت با هر در همه رو زمین گر ز بهر تیر شه پیکان کند گلبن دوست صافا گر بنده را تشریف خاصت آرزو چیت آنو که نخواست ابد کشی تشریف تو آسمان را اگر نوید جامه سکبادی تا و دین بوستان را دوست انصاف به</p>

<p>روفق لیستانِ عمرت بادائین حضرت کابرا ناری ہی دروستان شکر کشد</p>	
<p>جا نتم ز قمر غصہ ایام رستہ شد روزیم فاضل آدور و زم نمبہ شد تو میدے کہ جا تم از ان دروختہ</p>	<p>گفتم چو لطف بار قدایم قبول کرو گفتم چو صبح و عہدہ انعام اودید خود بعد انتظار درازم گلو گشت</p>
<p>گیرم کہ سنتِ صلہ برفاست از جهان آخو در زکات برائینز بستہ شد</p>	
<p>جز نظیر خویش دیگر ہر پست از خاطر برآید تا بد از استیش اوبوی آب کو تر آید</p>	<p>ای خداوندی کہ از ایام اگر خواہی بیا یاو اگر خاکِ کرم دہیت بدوزخ بر فنا شد</p>
<p>کترین بندگانت افوری بدور بیا یون حوادث باز گرد و یا چو اقبال نہ آید</p>	
<p>تیا ز تا اید اندر نسیم و نازانت ہزار سال در اندیشہ و فرازانت چنان فتہ کہ باصلاح آن نیازا گئے نشیب فتہ کارو کہ فرازانت</p>	<p>تو آن کریمے کہ التفاتِ خاطر تو خود سزا سے تو تائے بنظم آرد بدبیت چرخ مدح تو در کرم بیتے عجب مدار کہ اندر سہرا می عالم کون</p>
<p>ز حرص مع تو باشد کار و خست سخن لطیفہ مثلایم پستہ بازانت</p>	
<p>ہر کہ در بندگی بجاسے آرد سایہ رحمت خدا سے آرد</p>	<p>طاعتِ بادشاہ وقت بوقت رحمتِ سایہ خدا سے تو باد</p>

پاماس کے دیان ٹاس کے آرد	زگس و شگفتہ سبب بزمی
کہ وہ باسے جانفرا کے آرد	جاہت اندر ترقیے باوا

خصت اندر ترا سببے باوا	
کہ غلبہ سے جاگڑا سے آرد	

چو سببہ آتش تپتہ سببے آرد	خدا نکانا از چشم زخم مست چہ پاک
ہنوز ابر اللہ نام اوس کے بارو	ہنوز ماہ ز ماہ تیر اوس کے تا بہ

ز خشک سال حوادت کیو توشہ تہود	
نہاں تک کہ اقبال جاہ وان وارو	

ردیف الزما

بیشتر و آتکہ نگیرند ازین سخن آزادو	ہمایتی است بفضل استماع فرمایند
مگر پیر گمشدہ رفت از قضا گہ بار	بروز کار ملک شہ عباسی جج رو
ہر اگر بدیم بادشاہ صبر و نیاز	سوال کرو کہ اس سال عزم جج دارم
بر اسے دولت و عرش ما کرم بسیار	چو حلقہ دور کعبہ گیرم از سر صدق
کہ آنچه خواست عالی برو و چندان	چو باو شہد بشنید این سخن بخازن گفت
بلاطین گفت شہ اورا کہ سیدی بڑا	برفت خازن: تو برو پیش شہ بہاد
صد ست ز او ترا او کرا سے و پا اثر از	سیاس وارو بدان کہین دیست تیار
نہ بہرین تر بر اسے خدایا از ہمار	صدیگر سخن شہانہ میسر ہم رشوت

کہ چون کبیر سی بیج یاد من کنی
 کہ از زبیر کبیل زہر ز تپنا گرو دیکر

<p>ای مستقاد لطف تو اقبال آسمان الوار این ز سایه جو تو مستقاد دوش از حساب بند و بل بنده ترا مال چار بنگر و بندرش برو فراسه اینک و حرف گفته شد اندر دو نیم بیت یک حرف دیگر است کبری آن تمام نیست مجموع این حساب بین هر دو حرف است</p>	<p>و می مستدار جو تو انعام بر در کار و آثار آن ز عادت خوب تو مستدار بیسته ز شعر گفته شد از روی اختصار پس ضرب کن تمامت این مال و چکا چون سزاگوشین و چو خرم تو استوار منقح آن دو خواه همان خواهد آید چون در سه ضرب شد شود این چارچون</p>
--	--

اینست الکاس و دیگر تار و ابود
 از نور و انداز و رسم تو در اعدا

<p>آیا بزرگ زمانه که در ستیا و غیر چو معنت و بهشت حریم در یک خانه و بیرون شاعر و در زمی طیب و دانشمند شراب مانز سیده است و از اندیشه سه چار کننده شاه در او فنا و سپند</p>	<p>ترا نظیر ندارم بجز شیاد و پور شناخته بجهان در سبقت و بهشت بنور او بیباک و مفری و قوال و جبر و راشک گرفته ایم سر انگشتها پند ان در ز باد های گران مست گشته بجای گد</p>
--	--

بیک دو دور که این بار کاره شوند
 به چرخ کشتی بی بفتنه بهشت بنور

<p>ای هزار آتش طبع تو یونانچه عود کار من با عود و شکر آمد است اندر حرف عود و شکر و همین کین عم بین آن میکند</p>	<p>و می نایب و خدمت چو آن شکر رسته وین محقر نزد آن مگر زمار و بس نظر کاب آتش میکند چو رسته با عود و شکر</p>
---	---

گر بنده بخدمت نیامد و له	زومنت بشمار سیدار
در یک دو سه روز گرفتیم	در خدمت تو عبت پیشدا

زیرا که تو کسب نیازی
نتوان سومی کسبت بسا

هر که تواند که فرشته شود	خیره چرا با باشد و یوستو
تا کنی سے پسر با خلعت	ملک پدر در سر شیرین شود
چیت بدان قدر تنور اسیر	خود چه تفریح بود اندر تنور
جان که دلش سیر نگر و وزن	مرغ قفس نیست که مرده است
خشم چون دندان بزند همچو مار	حرص که چون دانه کشد همچو مور
طیره توان داد ملک را بقدر	سخره توان کرد ملک را بزور
چشمه خورشید شوازا عدال	تابر می از قصب و ز سمور
خاک بر است سپر چون سپر	تانه زنب عنقره گیر و نه پور
بو که گریانت بگیر و خرد	خود که گرفتت گریان عور
گیر که گیتی همه جنگ است و سا	گیر که گردون همه ماه است و سا

طبع ترا از آنچه که گوشت است که
نفس ترا از آنچه که شمش است که

هر کس که بگر خورد و بر دی هنر آوست	در دور مگر گو به نشین خون جگر خور
نزدیک کسانی که بصورت چو کسی اند	بصورت ایشان نفسی بر زبان خور
پیغام زنی آرد همه اطلس و خز پوش	یا سخره باش و همه علوی مشک خور

هرگز گمان بسر که کمال الزمان میرود	و نه	کو روح محض بود بحسبم فنا پذیرد
میدان که ساکنان فلک سیرگشته اند		از سطر به زهره بدین چرخ کنده پیر
خواهش کری که نزد کمال الزمان نشیند		کو بود در زمانه ورین علم به نظیر

گفته زهره را از فلک دور کرده ایم

ای رشک جان زهره بیجا او بگیر

مرا گوئی به ستم ز رشو و خاک		چنان که اندر صدف باران شود
مرا باری دین بفروش و اندیش		که بر باد منی ای خواجیه حُر
که صدره کرده پیشش تپی آب		ز نانت هر که کردی یک شکم پر
قاضی از من نصیحتی بشنو	وله	نه مطول به از طویله دُر
بارها گفتمت خراز کف دور		خر تفسا لے کمن تو کرد آخر
بند هر ار و است گرفت		ای بتعجیف تا قیامت حُر
لیک در پانچ من افغاند سکا		دیگت سنگ او فنا ده بسر
هین که شاخ بیجا بسیار آمد		بیش ازین بیج نام و رنگ پیر
شک ریش کری کری نکند		مان دمان پار دست و پا
این زمان پیش ازین نیگویم		ایها اشیح باسلامه

پس ازین خون تو برون تو

کز بدان آریم که گویم پر

خلیج عالم و صیغ و مرد و شریف	اهل دنیا صغیر و مر و کبیر
همه در جنگ سوزت اندر زبون	همه در دست خواستش اندر کبیر

<p>تیر و شش هر که خواست باشد مطلب خود ز سر که خواهد میاگر</p>	<p>یا پدر و دیوانه است سسکر جز بر بند و دفتر افزون تر سیم ضامن کان به پیشش در گشاید ویران پای به شخم خر بچو مهره ز سیرت افت اختر هر شبی ده بیازوه بستر</p>	<p>هر که از من بخواد این دفتر یا از من عاریت طلب کندش مرغی یک وجب بنگ و دمن چار طاق ره عزیر اش مانده در شمشد ر بادشت روان هشت و نه ماه خود بسر کرده</p>
<p>شرط در برون کتاب نیست هر که اگر ز دست گوید بر</p>	<p>بکلی بست چون دریا و تو در نزهت از تو جهان را صد قفا نزدای مادر گشته چو تو خرد اگر نه تیغ تو گشته آتش که هست از خیل او چشم جهان بگرد</p>	<p>خداوند تو دانسته کافریش جهان را بهلوان چو تو نباشد نیار و بشیر دولت چو تو شیر بگفته قصه کی بشسته از پای فلک با اختران گفتا که آن کیست</p>
<p>کاتب بر سینه زد و گفتند انج جاندار یک انبیا ج سفر</p>	<p>اسیر و خوار بماندیم در کف دو سوار اگر چه چاره ده با شمشد در چهار بند</p>	<p>من و سه شاعر دشمن در زمی چهار دیر دیر و در زمی و شاعر چگونه جنگ کنند</p>

<p>دهر و افلاک و انجسم و ارکان چو بسان زفت ندارد نیر تا قدری اسپد خیر که نیست چسبیت عفا بر دو در عالم ای دل از کار خویش بیخ مرغ</p>	<p>بم هر تو ز ناتما بی شکر تا که هست از تو بود تیر نسیب عالم ذکر او قصه با و قدر که از و نام هست و نیست نیست کار دگر رنگ دگر</p>
<p>نقد و نسیب چو هفده پشوده است بل دو رخ است و نه ندونه تر</p>	
<p>با سینه و ارج دو جگر سده تا بر لبت بیشش آوردم شراب هر چون انحریفان ندیمانش بن کردند روی</p>	<p>دوشش نزد یک من آمدن پیر قوت ز دوش آوردم کمر بندی مرصع از گهر کامی بلاغت را بلاغ دای بصارت</p>
<p>چون دمان بود نگر او را کجا ویر و شراب چون بیان نبود ما او را در کجا بند و کمر</p>	
<p>آزاده کریم نیاید و را چه عیب سوی سگان گراید از بهر قوت را اثر شمش از نوش پدید آرد و نیش از یکی دو کند آنکه که بگفت گیر دین</p>	<p>کرنی خسیس طبع گراید با خطر ار شیری که کوز عزم نیاید بر غرار نظر لطفش از سیر بدون آرد سیر وز دوانی یک کند آنکه که بیند از دیر</p>
<p>روایت از ازار</p>	
<p>ای بو دین عزیز و دنیا خوار وی ز رفعت سرای قدر ترا</p>	<p>خوار شد آن کت او نخواست آسمان آستانه و پلیز</p>

پوز نغیر ست بدست کرده سیسے
 پیش طبیعت حدیث دریا بدست
 از موالیه ممکنات وجود
 ترا نگ گشت از لواله احرار
 مایان ہزیت و نصرت
 از لقت تیغ نشخه اوتی
 تو برہ کردن خودت را
 زیر سنگ اجل تنگ تر چو پوز
 طبع غم با سہ تنگ بیابیش
 سنبالش سر بسر و سنگ کبس

دستکاری اختران ہمسہ چیز
 ہنچو در پیش کائنات حدیث
 چون نویسیم ققائہ بیند
 انہا تن غنیمت و آ یا چیز
 تیغ چون کند تا کند تیز
 دشمنت را داغ چون کشیز
 از سرب باد و جز ہر واریز
 ہر کہ با تو دود دل بود چو ہویز
 طبع زنگار و مسہ کہ با از ریز
 روز و شب سر بر آستانہ تیز

انوری انجمن کتب حسیت
 چون گوئی کہ سببش را تیز

امی بر اعداد اولیہ پیروز
 بر یکی بود فالصفت عشائب
 بذل ز نزدیک بہت تو جو دام
 داوہ ہمیل کرده سیسے کینہ
 قالب دوستانت را دل شیر
 امی بقی ہر دو در شرفست
 و انکہ ز قبالی خویش را دیدم

در مکافات این عدوان شب روز
 بر دیگر جان قیامت کین تو
 کردت دام تو شکرک اندو
 دور این پایہ ساز صورت سوا
 حالت و سمانت را پخت چو نہ
 انکہ چو دو سنے پدرو پدرو
 بار خنی دکشا و جان اشرو

گفتش بان چگونه داری حال
گفت و بیگم خبر نداری که تو
صدتان کردی پاسبان
شب محنت با آخر آمد شد
روزم از روز بهتر است اکنون
باو عمرش چو چاه روز افزون
حاصلش همیشه سرگردان
وقت برآید بر سببت ثمان

زیر این در طمنا سبب ما داشته بود
که بگو باز گشت آفت کوز
دست کلاکت مرغ دست آموخت
شب من بره ز روز من فرو
از مراعات نفس دین پیروز
عمر عدالت عمر ره ز سپروز
نم بر پیشان ز نسبت بد پیروز
اچیز گر نید صد فیاضش کوز

جاودان از فلک خطایش این
ای بر اعدا اولیا پیروز

ای خدایت عزیز کرده ز خلق
لیکن از چو ره شکر گو
غالی مشاطه کیش کرده رنگ
زده بر پیره خالما ز جناب
اگر از در آیدم شب
دختری نعل بر ابا پر خواست
بزیاد و لیش دآن چو قوی

بند و راهت میمان عزیز
که شجاعت او در مردم نیز
آن جهانگیره سیاه مو
چادر موزه کرده از اریز
از طرب بر فلک بوم و نیز
تا نیا به بحد عقل و نیز
بر پیش این یک فراکش نیز

دل بی خست و جان نبرد
کس محمد الی است در پیش نیز

سویف اسین

<p>ای می نهد و قدری که گشته بر خیزد در فرمان تو نشسته شد و در دستش که او را نگه از او برانگیزد و با آن که در آن روزگار از او با شنید می بیند</p>	<p>آسمان ابلق است و روزگار آنقدر کرده است که را لبخند زشتی زشتان می بیند آسمان گوید هر ساعت که گشت ای می بیند</p>
--	---

تا سینه زده بر آن سینه آفرینش کردگار
 تا بر سر زده بر آن سینه آفرینش کردگار

<p>از سینه زده بر آن سینه آفرینش کردگار اگر که آمدم که سینه آفرینش کردگار</p>	<p>تا آنکه که سینه آفرینش کردگار بگر و سینه آفرینش کردگار</p>
--	--

تا آنکه که سینه آفرینش کردگار
 تا آنکه که سینه آفرینش کردگار

<p>بدون اندر سینه آفرینش کردگار بهتر است که از آنکه از طبع ای که با سینه آفرینش کردگار چند گونی به خرد و به ثانی</p>	<p>با سینه آفرینش کردگار دایمادین شبره مرد خسیس آسمان شکر آفتاب عس تو بر سینه آفرینش کردگار</p>
---	--

<p>صاحب ابروی کسی که در می می بخت زمان می بشیرد بیشتر که بیسانرا سید همیشه ای سوز س در تمام کتم مکن چو سینه شتر و به در سینه بنزد گاو و بجا در میان نذار و پای</p>	<p>نه از آن می که بود در سینه آفرینش کردگار ساغر او کف و سینه آفرینش کردگار که موج س چو زمان چند روز که از چرخ بنزد بر و نه از آن که بجای زشت جرس اگر به سینه آفرینش کردگار</p>
--	---

<p>چو شانہ پیش کن دہ زبانی دوسرے</p>	<p>کہ تیرا آئند رویت سپہ کتم ہفت</p>
<p>شہ خوشتر آنکہ تو ان پیش را بھنبانی</p>	<p>کہ انوری یو توئی را بجا کن زمین</p>
<p>چو غورم چون بہ بیج شش روزان بند اسے کہ محل روز سے کہ زمین وہو اسے خانہ من</p>	<p>پیرو مطہیم بستہ کہ ہوں یتقا عیل اور ساند و بس نہ ہے مور بسند و نگس</p>
<p>ہین کہ اور با بند گسیم امروز</p>	<p>بیج معلوم نیست جز کہ نفس</p>
<p>رویت الشہین</p>	
<p>دست گرم بزرگوارش در خاک نما دروز گارش ہنشا نہ عزا سے پاندارش</p>	<p>آن خواجہ کز آئین بر غبت برداشت ز خاک عالمے را نشست نظیر او و لیکن</p>
<p>صدگو نہ چون بو پیتم احسان بر خاک در بیخ پا و گارش</p>	
<p>توی از زمین نخل کند خویش بر خرافات ترا ز زندہ خویش ہند دوز مندہ و درندہ خویش طیرہ گیہای ز ہر خندہ خویش سرکی پیش در کندہ خویش</p>	<p>عازت طبع شہراہ کرد نام حکمت ہے ہند انگاہ گرگ و خراز ہمن لہما نسند انوری بس تو نیز یاد آور پیش بچون خودی نہ سیل آزار</p>

<p>شکر کن کین زانسی می بینی تو آنچه دیگران و بنده خویش</p>	<p>دی جهان با تو ای تو درویش گر نه تدبیر عقل و در اندیش بر جاسنه و ز جاسنه پیش نه بتدبیر عقل و در اندیش لطفت از نوش استقام پیش که نگویند با نفس کافر کیش میکند جانم از خجالت ریش</p>	<p>ای فلک با کمالی تو تا قص گم کن راه مصلحت لغت بد پنجوستی که در بیان باشد دوش دور از تو ای تدبیر عقل جمع ضدین کرده در زنبور پشت از گونه گوئی بی نفسی کرده ام آنکه با دآن امروز</p>
<p>بسیج دانی که روی غدر است تا بنوازم زنا کار سے خویش</p>	<p>که بسیج رنج مبادش ز عالم بد کیش بشرط آنکه و گرد و سر نیارم پیش بگو شد دل او بگذرد که ای درویش</p>	<p>اگر رنج ندارد اهل نجیب الدین بیاره سینه بر سرم ندمنت بوقت خواندن این قطعه دانه امین</p>
<p>دل من از سینه خواستن بسز دل تو سیرنگشت از سپید کاری خویش</p>	<p>ای جهان پیش دست تو درویش دست را خلو داده خویش حزیم تو پیش بین و دور اندیش</p>	<p>ای فلک پیش قدر تو تا قص دولت راز و ال بیگانه علم تو زود عفو و ویر عتاب</p>

در بزرگی ز رو سے نسبت و قدر
دوش و ریش حضرت تو که با
آن پنجا سر گروه هم که توان

دانت از کل آفت پیش پیش
آمانش بیخود است اندر دوش
دوش با یکدیگر به هیچ نه پیش

از دست کرده و سخی پیش

سپهر شکی که با این است
سپهر شکی سپهر اندر دوش
اشتری نیستند اجراء چون است
عیش امیث بسک یکدیگر و گاو
راستی را درین سفر باری
خواه از من بین بخواه گفت
خود بکنتم که بار گیر من است
شرطی کرده ام در آخر شعر

از دست کرده و سخی پیش
دوش با یکدیگر به هیچ نه پیش
دوش با یکدیگر به هیچ نه پیش
دوش با یکدیگر به هیچ نه پیش
دوش با یکدیگر به هیچ نه پیش
دوش با یکدیگر به هیچ نه پیش
دوش با یکدیگر به هیچ نه پیش
دوش با یکدیگر به هیچ نه پیش

ز خوش باد و درین آنکس
که بر دیند ازین به یگانگی

شرم همه جهان رسیده است
شوخ آن باشد که در حق با شرم

مانند کبود تو این در شرم
بار باره به جوا به تا خوش

شکر ز لبش چه خواستم گفت
بگفته در سر هر شکر به در ز کفش

بجای

رویت الحسین

<p>دی بخت چو رای خویش رنج امر و نهی ترا بطوع مطیع بیبای دفا مزاج رنج سپهرشان با دوان بطی سنج بچون هم در ششم و هم تو شنیع صد سیم کی تپا ز می از تو شنیع که بود از انحصار تو بدیع هسته ز که غش و فحش شنیع</p>	<p>ای بطالع چو نام خود مسعود آسمان ای مطاع عالم کون شیر ماه اسیر را داده دو طایه است نرم دعوم ترا نهی شد که در مصالح من عاقلتهای خاص خود داده است بدستی تو سه صد این تو نیست بنور اسیر که ترا با و سوگند</p>
--	---

که تیر سنج این مصلحت هم ترا
 این توقع نبود از الهی تو سنج

سوره نعت النبیا

<p>چون که در کعبه سپید کار می بارش چو رات ایچو در کعبه کند در نشو بشت شرف چو که نامی اشقی خوری ترقی زرف تو از در خود من او را فرغی است سنگ ز ره ز لرزه در پانجه قبه ماند و طرف قصیده که ز نغمه شش حیا ریافت هم</p>	<p>در از نشو حدیث در از نشو باو زمین و آب دو قطره بر زلف بچند عقاب من همه ز کعبه نشو زرقش عقاب من ز خداوند من حمید الهیست در این زمین همه سوگند که در سجای را بصد هزار تحلف بچند نشو بدوم</p>
---	--

نه عرض کردن و ناکر نشو چنانکه کند

خبر نکر و مرا بیدار بخت بد و حزن

روایت القاف

چون بود خرد و قاضی و مرزوق
پیش مخلوق نامی و مشوق
اند زنده جامه کیسه در صندوق

هر که مخلوق را کند خدمت
عمر باید که بگذراند خوش
پس ازین ده دلی نباید نیز

چون ز خدمت بگفت نیامد این
سها با و بر چنین مخلوق

ای بگری و را در وی طاق
بیخ تریاق به زطای طلاق

مازبون کلج چون برودت
بان و بان تا ز کس طلب کنی

وله

هست از جمله خزا سان طلاق
که نذار و نظیر و آفاق
او چگونست بچو طاق رواق
وای بر میکند ز سامد و ساق
سالما بگذرد علی الاطلاق
نام یا قوت را گرفته خفاق
با همه چیز بنفایت بنفاق
شکل راست شد باستحقاق
سے نمود و دستدراق

صاحب این سو فک سبب
نه بین طاق آن همه خواهد
کجا بچنان طاق و بی نظیر توئی
گشت خوش خوش بیامگی بنوا
مانند بس روزگار اگر بزیه
هر شب از فشارش طبعش
بس نیاید که من ز بر بودم
آخرش بعد از انتظار و روز
دی گر یک ز ما نکش یا قوت

گفتش آخر کجا شدی گفتا گفت آورده کنون باری گفت این بی ادب غلامچو هست میکنه صد هزار سبے آسبے بے محابا میکنه چو خزان	از سبے آنچه خواسته توان گفت آوردهم ز تیر طراق گفت انکار سر گرفته و غاق بس همه روز بر کشید و غاق ادب الکنه مان بنسیر باق
---	---

وله

ای خواجہ مبارک بر بندگان سفین لخته ز فون بچہ تا کم فرست از انکه تا پایاد خواجہ دگر بار بر کنیم	فریادرس که خون بری بچست جالبیق هم بوی مشک دارد و هم گوهر عتیق از یادہ خوش اکمل و فیقال و بلیق
--	---

رویف کاف

صاحب از نیک خواه و بدگالت کیثال میل دورش چون بگوش می در آید قصد و میل نیکو خواه و بدگالت بچو اهرس این کنار از کام دل پر میشود سوی سما	دیدم از چرخ دولابی در انزلیت یکطرف سوی زمین و یکطرف سوی فلک در تنق زین وسیع و اندر تراجم زری و آن دماغ از ستر خالی میشود سوی سما
--	---

رویف لام

تیز در کیش زهره دمیخ نشکر ریشت کند فلک پذیر واسطه عقدین که آورد است هم کاران کارگاه وجود	تیز در ریش شتری وز حل تا شوی خشتک در چو حوت حل از بهوای عدم پنجاگ مال خازنان خزینا سبے حل
---	--

گویم آن درختانها سے اہل
 ہمیں بخون ازل قدیم نہاد
 مایہ نمان داود از مرزا دست
 ہم را دیدہ چشم حرف خرد
 بمانے فرودہ قدر وہا
 از نقاب مردم جو رخ نمود
 آن چہ اہر پستانکہ رسم بود
 ریخت بر آستان خاطر او
 چون چنان شد کہ در سخن رہنماست
 دست طبعش بر شدہ شب درو
 اوست کہ خاطر ہی جو انش نیز
 خاطر من کہ گو سے پر باہر
 چون دید آن سخن پشیمان گشت
 امی مسلم بگتہ در اشعار
 طبع پاکت جو بر سوال و جواب
 تا ز ند دست آفتاب سپر

بودہ موزون طویلہا کے لال
 ہمیں بخون فلک عزیز شمال
 سدقہ جو در ایزد ستار
 ہم را سفتہ دست سحر طلال
 چون جواہر گرد شیش احوال
 آن بند اختر مبارک قال
 در نشان بر مرا تہ اطفال
 روز موبودش آستان عبال
 طمہ زلف راز نقطہ ہا
 بستہ بر گوش و گردنہ دوست
 شعر ز اہر ہی چہ آب زلال
 بکفایت ز جادو سے قتال
 از تہ گفتہا صواب و محال
 وی مقدم بہ بند در اشعار
 ہم تیزت چہ بر جواب سوال
 آب عرض جنوب و عرض شمال

آفتاب شہار شعبہ ترا
 بر سپر بقا مباد زوال

ہشت راستارگان در خیال

ای ترا آفتاب حاجت دادہ

<p>از جو و ترا مکارم سیل گوهرت را و جو و جمله طفیل از مہاسے پیر تا بسیل عاشق و دشمن تو مسجد حقیل اگر ترا سو سے منو باشد میل</p>	<p>خرج جاہ و ترا حلنے برج بود در وقت فطرت عالم شکر ششہ است باست تست سزہ ساخت تو طبع امن خزمن جو د تو نہ پیماید</p>
<p>پہچ داسے کہ یاد بہت امروز راسے عالیت را کلام اللیل</p>	
<p>از خانہ بازار سے شد زنگے لال بر دل بگدشتش اگر ایست مرال آخر نبود کم ز حیرے بہہ حال حاصل شدہ از گدہ بچو جو نہ بشقال سنے بندہ اللع و کسب از سبب مثال گفتا بروای قبہ چو بین سخن نزال تا رخ پیر سے تو بہ دوسے اور مثال از بسکہ زسنے قرعہ و گیر میں یاد مثال</p>	<p>گویند کہ در طوس گدشت بہت سرا بگدشت بدکان یکے مر حیرے تا چون و گران نطع حسہم بہر تیغ بنشست و یکی کاغذک از چکہ برون کرد گفتا دودہ دہ گر حیرے سرہ را بند شاگر و حیرے چو ادای سخنش دید تذہیر ندکن بنشد گر شو زیر اک حال من ہ آن وعدہ نطع تو ہمین است</p>
<p>ہاں بر طبق عرضہ نم حاصل این ذکر ہین ہر وقت جو کشم صورت ہر حال</p>	
<p>فکرت تیرہ کا نیک شعری ہے فصل وہی در خیالیست معشوق سزاوار نزل</p>	<p>عاطری چون آتش مست و زبانی پر اب ای وینا نیست مدوحی مہراہ در سوج</p>

روایت المیسر

شاه با بیدار که دلم را خدایه داد چون کردگار ذات شریفیت بیا فرید راضی بدان نیم که بغیرے نظر کنی چشم جانیا ز پی دیدن جهان	در دید که تو منی نیکو بیدارم گفت کیسے کہ برو جانت گزیدارم زیرا کہ از بر اسے خودت پر دیدارم وان از تو بر دیدن خود آفریدارم
--	--

تکبیل آن ز سبکس اندر جهان مان
کان کل غیرتست که من در کشیدارم

ضمیمه تو قاصد ملک داد چون دو بسا بود بر افراسشته زلزله تهر تو شان کرد پست	آن شتره از بدو جهان مستقیم زان دو یکے محدث و دیگر قدیم زلزله الساعة شینے عظیم
---	---

وله

خدا لگاتا ساسے مقسیم بنشینم بھی نباید نقشے بخیرہ چه خرد شوم نہ ماہ دولتی از چرخ میدہ فورم بیا می آنکہ ز دست زمانہ بگریزم نہ پشت آنکہ ز اقبال روی بر تارم هر نفی کہ بدان فتنے بدست کنم عدو صفت نیاید کہ من ز غم چو غم کے باخستہ این سپهر غوم	بوسے آنکہ گریہ شود ازین کارم بے نگر دو کارم نصیر چون دارم نہ شلخ شادی از باوسید ہدبارم نہ دست آنکہ درین سنج پای ہفتارم نہ روی آنکہ در پشت بر جان آرم نہ غم خوری کہ خورد پیش بہت تبارم بوم خلق نکلجہ کہ من چسان زارم کے گداختہ این جان عذارم
--	--

<p>گئی کچھ دورونی نشسته چون نوم گئی چو باد بسہ جایگاہ بویانم گئی ز تاب دو دیدہ مدام و رہم گئی باجرت خانہ گر و بود کفشم گئی نندگران جان و تراثر خایانم خدای و اندر زینگو نند زندگی کہ مر است</p>	<p>گئی بنار بردستہ خرید و چون مارم گئی چو خاک بسہ بارگا در خوارم گئی ز آتش سینہ مدام و رنارم گئی بنام شپانہ بہن و دستارم گئی نند لقب اتحق و سبکسارم بجان و دیدہ دل مرگ را خریدارم</p>
--	--

از انجہ کفتم اگر ما بیج بیشم و کم گفتیم
 ز دین ایزد و ششج رسول بزارم

<p>ای خداوندش حریف ظریف عزم کردہ بخدمت تو درست بازوئے آفتاب بیتا بم زار زوئے جمال لون سفید عقل صدہ سہل بطبع بیشم چون بدانتہم کہ بی اسہال کافرہم گر قطرہ زین پس زخم امی ہمہ سیرت و ہنگ و ثبات گر خطائے برفت بر مشلم تاگوئی کہ شعر نیز نگیست زہانے بہتت فخرم و بس</p>	<p>دل زانندہ یارے شکم بصوحی ہمارے مشکم گردن روزگارے شکم خواہش اندر زہارے مشکم تاچین در نظم و ترش کردم مجلس سرد آن بخوابد گم درد بان شان جز بار زم و شرم چکنم بے ثبات و بے سلم بہت از ان شرم چون ظلم حاش شد نہ مرد و نیز غم گرچہ بہت از بہانیاں شکم</p>
---	--

الحق الحق هرا پنج کردستم
 چه شود از من این گران شمر
 بکن با من و مشو لشاک
 ایای عالم عهد تو از بهار وفا
 علی الخصوص چو دانی که رنگ بوی نثار
 بصدق با نیت چو سن بگفته بودم و
 کردانی عرق نشتر ن بدست آر
 زبان چو لاله بگرد و من بر افندی
 فروخت روی تشلم و پستان
 بدون شری و فرو برده سر چو نیلوفر
 دور و ز رفت که چون سلبید پشمرده
 زلف چو ظاهر قفاح زرد گشت رخم
 چو گوش این سخن پچو پیل گوش نبود
 زیوفات چو ایام یا سمن خوانم
 تو آن چه بینی این بین که با فرخت

در خوبر عتاب و پیر چشم
 هم تو دانی که بس سبک شکم
 که من از کرده نیک و تشکم
 چرا چنین ز نسیم وفات بخرم
 خرد بیایغ سخن بی تشکوفه هنرم
 که چون بگفته رسته فرو شد تشکا
 بن فرست و گزیده گوی تا بخرم
 که گزیناست از سبزه و سن شهرم
 بران اسید کزین در طه بد که جانم
 آب غفلت دانسته کاب می نخورم
 ز تشنگی که بنایت ز تشکم و نرم
 ز غم چو باطن او پاره شد جگرم
 که چیست عارضه با من بی عرضم
 نه زین سبب همه ز گت چو انوشیروان
 هنوز دیده چو ز گس نهاده می نگرم

وله

نسخه

چو دستهای چنار است هر دو دستم
 و گزیده سیرین از دست تو چو گل بدرم

تا بجز دست چو انوشیروان
 تا برفت آن سعادت از دستم

لطعنا یاری بریده باد از من
 می ندانم زبای سر زین غم

<p>حاکم از بیم من بود مردم خواستم تا بسیایم و گویم بسر تو که تازه هیشمار است</p>	<p>و او را از لطف تو بودم کز حرفان دیند چون رستم که بنور این زمان چنان رستم</p>
<p>که کشادگی تو آنم چشم دین تو آنی بکس بر رستم</p>	<p></p>
<p>ز روزگار یک نامه تو ترسندم شینه ام که بخرسندم گرایم ز هر چه باشد خشن را بستند بود مرا و حال مرا بی جمال طلعت تو</p>	<p>که در و عا به آن خواهم از خداوندم تخم چر است چو از تو نامه ترسندم چرا که بی تو بهی عمر خویش نیندم صفت ندیدم ازین بی چو دل برانگندم</p>
<p>چنانکه تشنه آب زلال و مرده بجان بجان تو که بیدارت آرزو مندم</p>	<p></p>
<p>بزرگوار ادا نهی که آفت بفرس شراب خواستم و سر که کن و ادا سے شراب دار تو آخر کجاست تا قدری از غنای غیب مشک طعم لیکن از روی بیعت استمان در زوایای رسته معنی خدا نگان وزیران و باو شاه صعود یکی ز آتش جور سب چه بازم خرم</p>	<p>ز هر چه بترستی من بنده می پر بسزیم که گر خورم بقیامت معصوم بر خیزم بگوش و بینی آن قلیان فروریزم در دوران زمانه نوشش نسیم باز زبان پسنین خوش منم منفس کیبیا فروشش منم که بانقا دست از قضا فراموشم که از سجاوند و پیر دیگ درو شتم</p>

عجب مدار که امر دزم مرادید است
 زبهر خسر و بسیارگان همه خواب
 و گرنه خفته بند باقبای کله خویش
 سارگانرا صد ره بن شفیع آورد
 بدان بیانه که تا استیش پوسه دم
 زجا پوسی این گریه کسبج وانی نیست
 مر از بون تواند گرفت رویه وار
 بگردگار که انصاف من از بوستان
 نه آنکه برین و بر آسانست فرمان نیست
 مرا بسخ چو خشم تو انتقامت تو بس
 به نیت تو در قماش جمله می کنم
 خط کشیده ام از خفته زمین درت کشد
 یقین شناس که گزیران سخن گویند
 بدو چگونه هم کسوتی که از شرخش
 زپرو و دار تو تشریف باشد آنچه دهد

دران لباحه که تشریف داده دو دم
 که عشو به حرم آن لباحه بفرود شدم
 همی بر آید ازین خفته بهدم بود شدم
 بگو چگونه کفر با که امشان کوشم
 هزار بار گرفته است اندر آخوشم
 و یک من نه حریف آن خواب خرگوشم
 که در پناه تو من شیر شیر او دو شدم
 که در کف چو مسود تو خون همیشه شدم
 هم اوت بنده دم منت حلقه در گوشم
 که بعد ازین سخن او بگوش نیند شدم
 زجا به رتت که در مجلس تو خاموشم
 بدان نگه نگر مشکه بی تن و تو شدم
 و باغ نه بجز اشم زب که بجز و شدم
 کلاه گوشه عرش بستن شب بوشم
 بی و باز قفا زکت از و دو شدم

و گریه به با نم جو آفتاب و شمش
 قبا که کله او کافر مگر پوشم

دوش چون احمقان زخایه خویش
 بیج افند تا بگردن در لیسش

زویک نازنین کاکه ستم
 بچو چو لایحه در متاک ستم

تیم شب را چو در ز سب کابل
حاصل آتش چنان بسیار بودم
گفتم اسے نفس آب من نہ بہر

از گریبان بسوسے چاک شدم
کہ نہ بیون منسہ پاک شدم
ہن کہ خوش خوش ہرین خان شدم

رفت و بسہو یہاں خانہ کشید

پینے از کند کس پاک شدم

ای غلام مستی چو شاد باد فک
تا کہ در خانہ فلک باشم
غم بسیر من بکلف بسیار
من خود اگر ماور غم از وہا ست
پر سی و گوئی کہ زمین بد گوی
چون تو تمام من کہ بہر خورد
چون من بود سخن فراز ایم
ایز در اند کہ جان مسکین را
صد بار بعتہ در شوم تا من
نخروین یک تاس سہ از تو ام
خردہ اکنون در میان خواہد ہن
کسک واری اگر بستہ بن
تکرای آن کشم و نگاہ چہ
در بفرستہ کہ دندان بر کشم

مانند ان و خاص دہام تو ایم
بہر در خانہ عسلا م تو ایم
ز انکہ بسے تو تن آسان شوم
تا کہ بزاہد بسہر آن شدم
روز و گرا با تو دیگر سان شوم
کہ بظان گاہ بہ بہان شوم
خواہم کہ قصیدہ بسیار ایم
تا چند عباد سنج منہ ایم
از عمدہ یک سخن بدون ایم
سالما شد تا ہی بہان کنم
بر تو در خوشی تن آسان کنم
خوشی در پیش تو قربان کنم
تا کی تا کا بنامن کان کشم
سہل باشد بر کشم فرمان کنم

اول

تولہ

اول

بریا نم گر مثل نبوه حلال چو سیکے ایلم که در دندان کنم

چیز باسه گویت عفا که سنگ تان تو پوینند اگر بران کنم

دوشش در خواب دیو شویت یا میشک امر و ز شختن حمام بر شبیسه تو دفع سے مشود

موسسه رویه خواستم از تو له موسسه که داده نشدیده باری امی از برادر و پدر افزون در دین و

بفرست جو زاده نخل و در سینه ز یاد او تمام تو چند ان کلام تو بجز تو در دین گیتی کس ندید است

زین تاب عتاب تو نماند و غرض ذات تو بودار نه گشته

سخن کوتاه شد که راست بودا تویی آنکس دگر و الله اعلم

ای بزرگی که از بلندی قدر هرگز اندر نفسا ذام ترا شایهت گر نهنفنگی نکند آسمان را ندانستی آزره از صفنا و قدر نیاده و شرم سایه آفتاب سرد شدن گرم

<p>خود ندانم که تو نداری سے شرم کہ پیریش برند و ز می پریم تا شود همچو خانه حاسلے نرم</p>	<p>فی شراب از تو شرم میدارو بتو چون درفش چون اقبال چکنی باوه سخت کن حمدان</p>
<p>و ختران کرام را دیدن زشت با شد بدون و ختر کرم</p>	
<p>که من آرزوم تو نگه دارم در نماز روز نشینر بگذارم تیم دار تفکر کنم بر آشوم هنوزش از سر اخلاص جای میگیرم چو سرو نوز با پایانی سال میگویم</p>	<p>خواجہ سعید و کار از ان گذشت بان زبان مطلعے تمام کنم بنظم رشید در کہ چون زوج بیان امیر عالم در یکد و بیت نقدی کرد در ان نشاط کہ آن نظم از و محقق شد</p>
<p>زہی منیب کہ تبہ کرد جبہ از بیم ز سپہ اویب کہ قلعہ و ادب نجوم</p>	
<p>چو دیدم روستے تو انتم گزتم مزین از شکست کم عالم کہ شرم انبیا را از عالم کم گزتم ترا خود جیسے مریم گرفتہ اولہ جز با مرش نمیشود منظوم تا ز دیدار تو شوم مردم اولہ کہ من امروز طالب مرگم</p>	<p>بمع اتی تا بدیع ای پیر تو آو بیالم در اگر تو بود خوش ہے کہ از تاب میکنی چندین تقاض زن تو عزیز ابخر و نباشے بخیر امنے کہ در سوچودات کہ باندم چو قالب ہیجان بخدا ای کہ زنده و باقیست</p>

باورم دار اینخدا از آنکه
 بخرد و نشا چون کفر از آنکه
 ولیکن بیا اینجا بحدید سے
 ز فضل و هنر چیست کان بیست
 همی غم دارم که پای تلخ ز
 من و قطره چند سور با غم
 من و ذره چند خاک زمینم
 بمان گرا از کسبت سوء باوی
 چه فرمائی از دست سنگ آهین
 همه روضه من حشیش است کبر
 همه لعل غمست بر خوان محترم
 که اگر دو اسن مهر و گوی گردون
 کس را که نو ناده و حی وارد
 سخن هست فرزند جا نم و لیکن
 ز شعر است کفر است از آن بی نام
 غرض این سخن چیست تا چند گویم
 پیوسته و طیاران و محو و حستان
 با این است از این بیست و نه خفا
 و علم حوی است از آن که یک شب

صعب رنجور و نیک سینه بر گم
 نه دشوار گویم نه آسان فرستم
 اگر وحی باشد هر آسان فرستم
 بگو تا سر اگر بود آن فرستم
 سو بارگاه سلیمان فرستم
 چگونگی که بیاب چو آن فرستم
 چگونگی که بر چرخ کیوان فرستم
 نیچه بد ز دم به نپسان فرستم
 در چشمه بخور شیدر نشان فرستم
 شوم و سه بندهم بر خوان فرستم
 که ان زله پیش لقمان فرستم
 بدین سخن گوی گریان فرستم
 بقایای دسواس شیطان فرستم
 خلف می نیاید گرجان فرستم
 که نزد یک موسی عمران فرستم
 فلان راهی سوی بهمان فرستم
 اگر از اشرطیان به حستان فرستم
 که سن زیره هرگز بکران فرستم
 از آن شب در آنم که بکران فرستم